

Задачі інтерактивних форм навчання: пробудження інтересу, мотивація студентів до досліджуваної проблеми; ефективне засвоєння навчального матеріалу; самостійний пошук шляхів та варіантів вирішення поставленої навчальної задачі; взаємодії між студентами, навички роботи в команді, прояв терпимості до будь-якої точки зору; формування у студентів власної думки, життєвих і професійних навичок; вихід на рівень усвідомленої компетентності студента.

Висновки. Отже, інтерактивне навчання у ЗВО сприяє активізації освітнього процесу, формуванню глибокої внутрішньої мотивації студентів. Завдяки йому створюють можливості для інтелектуального та творчого розвитку, вияву ініціативи, удосконалення комунікативних умінь. Використання цього виду навчання є органічною частиною процесу професійної підготовки майбутніх педагогів. На нашу думку, інтерактивні технології навчання сприяють позитивній мотивації, що є необхідною умовою активізації пізнавальної діяльності студентів, майбутніх вчителів під час фахової підготовки.

Список використаних джерел:

1. Михайличенко В.С., Полянська В.В. Роль мотивації навчально-пізнавальної діяльності у формуванні професійної спрямованості студентів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2017. Вип.17 (70). С. 320–327.
2. Маркова А.К., Матис Т.А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения: Кн. для учителя. Москва: Просвещение, 1990. 192 с.
3. Пироженко Л., О. Пометун Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : метод. посіб. Київ: А. П. Н., 2002. 136 с.
4. Кочарян О. С., Фролова Є. В., Павленко В. М. Структура мотивації навчальної діяльності студентів: навч. посіб. Харків.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін.-т», 2011. 40 с.

УДК 378.091.

Юлія Колісник-Гуменюк,

*канд. пед. наук, старший викладач Відокремленого структурного підрозділу
«Львівський навчально-науковий центр професійної освіти»
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
Львів, Україна*

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО

Анотація. Оскільки, застарілі методи та засоби навчання не відповідають нинішнім вимогам сучасного заняття і не підлягають тенденціям стрімкого розвитку науково-технічного прогресу, а методологія навчання та науково-виховна робота у ЗВО полягає у переорієнтації цих видів робіт із суто лекційно-інформативної на індивідуально-

диференційовану, особистісно-орієнтовану форму, потрібні нові підходи до організації самоосвіти студентів. Особливо гостро ця проблема постає при формуванні професійних умінь та навичок, оскільки для ефективнішого їх засвоєння, навчальний процес вимагає використання великої кількості наочних матеріалів, та інтерактивних засобів, які в свою чергу позитивно сприяють покращенню досягненню навчальної мети. Це спонукає викладачів до впровадження інноваційних методів навчання та використання й адаптування інформаційних технологій у навчальний процес.

Ключові слова: інтерактивні методи, студенти, мультимедіа, інформаційно-комунікаційні технології.

Yuliya Kolisnyk-Humenyuk,

PhD, Senior Lecturer of the Separate Structural Unit «Lviv Educational and Scientific Center of Vocational Education» of the National Pedagogical University by M.P. Drahomanov
Lviv, Ukraine

EXPEDIENCY OF USING INFORMATIVE AND COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF THE UNIVERSITY

Abstract. *Since outdated methods and teaching aids do not meet the current requirements of modern classes and are not subject to trends of rapid development of scientific and technological progress, and teaching methodology and research and educational work in universities is to reorient these types of work from purely lecture-informative to individual-differentiated, personal-oriented form, new approaches to the organization of students' self-education are needed. This problem is especially acute in the formation of professional skills and abilities, because for their more effective learning, the studying process requires the use of a large number of visual materials and interactive tools, which in its turn positively contribute to improving the achievement of the educational goal. This encourages teachers to implement innovative teaching methods and the use and adaptation of information technology in the educating process.*

Key words: *interactive methods, students, multimedia, informative and communicative technologies.*

В сучасному підході до організації навчального процесу вирішальне значення відіграє спосіб подачі навчальної інформації. Мається на увазі не традиційна методика викладання, а новітні методичні підходи до організації навчального процесу. З цією метою розроблено методологію та запропоновано механізм створення інтерактивного методичного комплексу навчальних предметів, який згідно із сучасними вимогами подається студентам в електронному вигляді. Завдяки цьому студенти мають можливість отримати повний пакет необхідної навчально-методичної літератури до курсу через систему Internet.

Успішність впровадження інтерактивного методичного комплексу у навчальний процес значною мірою залежить від підготовки педагогів. Їх зміст та організаційні форми потребують особливої уваги з урахуванням індивідуально-

психологічних особливостей, загальних інтересів, безпосередньої зацікавленості у використанні інтерактивного методичного комплексу. Мета загальної підготовки полягає в тому, щоб дати педагогам уявлення про місце й роль ІМК у ЗВО, розкрити його психолого-педагогічні особливості використання для розв'язання різноманітних дидактичних та виховних завдань. Саме від рівня загальної підготовки залежать ставлення суб'єктів навчання до ІМК, варіативності його застосування в навчальному процесі, прагненні педагогів оволодіти прийомами роботи. Від цього залежить ефективність діяльності особистості у використанні ІМК, яка визначається показниками активності, самовизначення, самореалізації, відповідальності як інтегральних характеристик особистості [1].

Щоб визначити доцільність використання інтерактивного комплексу на заняттях, слід враховувати численні фактори: педагогічну і наукову якість інтерактивних елементів, інтереси й вік слухачів, зміст матеріалу, що подається, методичну зрілість самого лектора. Адже існує залежність між методом засвоєння матеріалу й здатністю його відтворення через деякий час. При подачі матеріалу у звуковому вигляді запам'ятовується 1/4 інформації, при візуальній подачі – близько 1/3, комбінованій – 1/2. Коли ж людина залучається до активних дій – здатність засвоєння підвищується до 75%. Ефективність заняття з використанням технологій залежатиме від того, наскільки вміло фахівець зможе відшукати адекватну змістові заняття форму повідомлення інформації. Використання для демонстрації комплексу технічних засобів навчання з інтерактивною дошкою дає можливість вільного спілкування з аудиторією, більшої зосередженості на поставлених завданнях. Лектор не відволікається сам на роботу з комп'ютером та не відвертає уваги слухачів. Спілкуючись з аудиторією, можна розповісти про свої ідеї або результати роботи. Завдяки наочності й інтерактивності, можна залучити всіх до активної роботи і цим підвищити успішність.

Проте, не слід вважати, що інформаційно-комунікаційні технології навчання полягають лише у використанні інтерактивних комплексів. Поняття «технології» значно ширше. Вони покликані насамперед полегшити процеси обміну інформації у системі «студент-студент», «студент-комп'ютер», «викладач-комп'ютер». Це, в свою чергу, значно розширює творчий світогляд студентів, розвиває навички роботи в команді, дослідницькі вміння, сприятиме вільному доступу до інформації, що в подальшому дозволить виховати всебічно розвинену особистість, зорієнтовану на сучасні світові тенденції. А виховання

всебічно розвиненої творчої особистості є головним завданням Національної доктрини розвитку освіти.

Кращому усвідомленню опрацьованого матеріалу сприяє застосування на заняттях мультимедіа. Рівень сучасних засобів масової комунікації та їх вплив на розвиток та формування індивіда, доводять, що медіа це явище, яке має вагомий вплив на освітнє середовище. Тому важливою складовою в інформаційних технологіях навчання є мультимедіа (з англ. *multimedia* – багатокomпонентне середовище) – об'єднання кількох засобів подання інформації в одній комп'ютерній системі: тексту, звуку, графіки, мультиплікації, відео, ілюстрацій (зображень), просторового моделювання. Інші форми мультимедіа такі, як подання інформації у вигляді слайдів і магнітного запису, інтерактивне відео та відеопродукція, які використовуються вже досить давно, теж не втрачають своєї актуальності [3, с. 83]. Завдяки можливостям технології мультимедіа комплексне використання різних способів сприймання навчального матеріалу (сукупність вербальних і невербальних засобів) реалізується в інтегроване сприйняття інформації.

Мультимедійні засоби навчання є універсальними, вони використовуються на різних етапах заняття: під час мотивації як постановка проблеми перед вивченням нового матеріалу; у поясненні нового матеріалу як ілюстрації; під час закріплення, узагальнення та контролю знань.

Науковці (П. Гороль, Р. Гуревич, Л. Коньшевський, О. Шестопалюк) доводять, що система «вухо-мозок» пропускає за секунду 50 одиниць інформації, а система «око-мозок» 500 одиниць [2, с. 8]. Підтвердженням цього є дослідження інституту «Євролінгвіст» голландія, що більшість людей запам'ятовує 5% почутого і 20% побаченого. Одночасне використання аудіо і відеоінформації підвищує запам'ятовування до 40-50% .

Результати досліджень проведені вченим В.Понеділко показують, що людині необхідно для запам'ятання раніше невідомого об'єкта: за умови словесного опису – 2,8 с.; на контурному малюнку – 1,5 с.; на кольоровому фото – 0,9 с.; засобами кіно – 0,7 с.; показуючи в натуральному вигляді – 0,4 с.; залежність міцності запам'ятовування від форми подання інформації слухачам досліджувалася через 3 години і через 3 дні. Обсяг навчального матеріалу, що зберігся в пам'яті слухачів, відповідно становив: за умови усного викладання – 70 і 10%; за умови візуального викладання – 72 і 20%; за умови аудіовізуального викладання – 85 і 50% [4, с. 529].

Дидактична роль мультимедійних засобів у процесі повторення відрізняється від їх використання на заняттях пояснення. На уроці повторення вони можуть охоплювати матеріал кількох заняттях і використовуватися як основна або додаткова ілюстрація до повторення чи засіб відтворення та систематизації вже здобутих знань. Якщо мультимедіа попередньо не використовувалися, їхнє дидактичне призначення змінюється: вони не тільки відтворюють відоме, але й подають його в новому висвітленні, доповнюють вже відоме новими фактами, допомагають узагальнити та систематизувати знання.

Серед величезного різноманіття навчальних мультимедійних систем можна відокремити засоби, які є найбільш ефективними: комп'ютерні тренажери, автоматизовані навчальні системи; навчальні фільми, відео-демонстрації; мультимедіа-презентації.

За допомогою комп'ютерних тренажерів можна моделювати реальність, відтворити об'єкт, забезпечити його програмою, яка описує його поведінку в реальних умовах. Завдяки цій програмі можна проводити операції, що максимально відповідають реальним та попередньо практично відпрацьовувати навички.

Найбільш ефективним засобом навчання побудованим на основі мультимедіа-технологіях є автоматизовані навчальні системи, які забезпечують діалоговий режим протягом усього процесу навчання, а також являють собою комбіноване використання комп'ютерної графіки, анімації, живого відеозображення, звуку, інших медійних компонентів які полегшують процес навчання. Студенти можуть самостійно контролювати процес навчання, створювати моделі об'єктів, які дозволяють віртуально потрапити всередину об'єкта, зрозуміти суть процесів які відбуваються. Предмет, що вивчається стає наочним, зрозумілим та доступним.

Важливу роль у навчанні відіграють також навчальні фільми, що відтворюють певні процеси та мультимедіа-презентації, що застосовуються під час проведення лекцій та наукових конференцій.

Мультимедійні системи можуть охоплювати матеріал кількох занять і використовуватися як джерело знань, і як основна або додаткова ілюстрація до повторення. Викладач має можливість за короткий час відтворити матеріал, деталізувати нечітко сформовані уявлення, поглибити здобуті знання.

Запровадження інноваційного навчання вимагає внесення докорінних змін у зміст і методику навчального процесу. Вибір методу проведення заняття залежить від групи в якій він буде застосовуватись. Потрібно враховувати її

склад, попередній досвід, готовність до навчання, рівень знайомства з таким видом роботи; визначення мети використання методу; розуміння проблеми, яку метод зачіпає; свої власні проблеми та труднощі, які можуть виникнути; технічні умови використання.

Сучасні інформаційні технології сприяють зацікавленості студентів до навчання. Однак, необхідно потрібно пам'ятати, що можливі негативні наслідки, пов'язані з активним вторгненням у природний внутрішній світ людини, ілюзорних вражень від екранних віртуальних сюжетів та взаємодії з ними. Небезпека може полягати і в навмисному маніпулюванні свідомістю людини, нехтуванні допустимими нормами безпечних режимів роботи з комп'ютером. У зв'язку з цим зростає актуальність досліджень психолого-педагогічного впливу та медичних наслідків застосування інформаційно-комунікаційних засобів для фізичного та психічного розвитку студентів. Комп'ютеризація може призвести до формування егоїстичних нахилів, індивідуалізму, приглушує почуття колективізму, взаємодопомоги. Тому, впровадження засобів інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес має здійснюватись виважено, ретельно підготовлено і продумано.

Список використаних джерел:

1. Гавриленко О. М. Формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Кіровоград, 2011. 287 с.
2. Гороль П.К., Гуревич Р.С., Коношевський Л.Л., Шестопалюк О.В. Сучасні інформаційні засоби навчання. Вінниця: ВДПУ імені М.Коцюбинського, 2004. 535 с.
3. Литвин А.В. Інформатизація професійно-технічних навчальних закладів будівельного профілю : монографія. Львів: Компанія «Манускрипт», 2011. 498 с. с. 83.
4. Понеділко В. Наочність у підвищенні якості та ефективності навчального процесу. Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Презид. України. 2003. №3. С. 528-540.

УДК 378

*Марина Ляшенко, кан.пед.наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики професійної підготовки
Олена Чакир, студентка
НПУ імені М. П. Драгоманова,
м. Київ, Україна*

ГІГ-ЕКОНОМІКА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПІДГОТОВКУ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ З ТУРИЗМУ

Анотація. У статті розкриваються особливості нової моделі трудових відносин, що виникає у зв'язку з появою такого явища як «гіг-економіка». На основі аналізу понять